

Møtedato: 26. oktober 2022
Vår ref.:
2022/956-3

Saksbehandler:
Hansen/Monsen

Dato:
20.10.2022

Styresak 145-2022

Egenkapitalinnskudd og endring av driftskredittramme i helseforetakene

Saksdokumentene var ettersendt

Forslag til vedtak

Styret i Helse Nord RHF inviteres til å fatte følgende vedtak:

1. Styret i Helse Nord RHF godkjenner et egenkapitalinnskudd i helseforetakene på 1 500 mill. kroner. Egenkapitalinnskuddet i helseforetakene fordeles som følger:
  - Finnmarkssykehuset HF 205 mill. kroner
  - Universitetssykehuset Nord Norge HF 675 mill. kroner
  - Nordlandssykehuset HF 420 mill. kroner
  - Helgelandssykehuset HF 200 mill. kroner
2. Driftskredittrammene i helseforetakene fastsettes fra 1. november 2022 som følger:
  - Finnmarkssykehuset HF 500 mill. kroner
  - Universitetssykehuset Nord Norge HF 0 kroner
  - Nordlandssykehuset HF 700 mill. kroner
  - Helgelandssykehuset HF 0 kroner
  - Sykehusapotek Nord HF 0 kroner (uendret)
  - Helse Nord IKT HF 640 mill. kroner (uendret)
3. Endringene i egenkapitalinnskudd i helseforetakene stadfestes i foretaksmøte med helseforetakene så snart som mulig.

Bodø, 20. oktober 2022

Cecilie Daae
administrerende direktør

Formål

Formålet med saken er å

- følge opp den negative likviditetseffekten pensjonspremier større enn pensjonskostnader medfører for helseforetakene.
- styrke egenkapitalen og likviditeten i helseforetakene for å redusere behovet for interne lån.
- avhjelpe likviditetsutfordringer i helseforetak på kort sikt.

Sammenheng med grunnleggende verdier

Saken fremmes for å gi styret trygghet for at disponering av økonomiske rammer er transparent og sporbart. Klare rammebetingelser er en viktig forutsetning for god økonomistyring.

Beslutningsgrunnlag

I 2022 vil pensjonspremiene i helseforetakene bli anslagsvis 293 mill. kroner høyere enn pensjonskostnaden. Pr. 31. desember 2022 vil helseforetakenes likviditet isolert svekkes med samme beløp. Det er derfor behov for å justere interne rammer for kassakreditt.

For at foretaksgruppen skal ha tilstrekkelig likviditet til å gjennomføre investeringsplanen er det planlagt årlige, positive resultater. Helse Nord har valgt å realisere sparingen for foretaksgruppen i RHF-et. Helse Nord RHF gjorde et egenkapitalinnskudd i helseforetakene i mai 2015 på 1 mrd. kroner, ref. *styresak 30-2015 Egenkapitalinnskudd og endring av driftskredittramme i helseforetakene* (styremøte 26. mars 2015). I perioden 2015-2021 er det generert sentrale overskudd på om lag 2,3 mrd. kroner.

Fordi sparingen i RHF-et skjer på vegne av helseforetakene der investeringene i hovedsak gjennomføres, og for å redusere behovet for interne transaksjoner (interne lån), foreslår adm. direktør å tilføre helseforetakene økt likviditet i form av et egenkapitalinnskudd på til sammen 1 500 mill. kroner, og isolert sett redusere driftskredittrammer med tilsvarende beløp. Egenkapitalinnskuddet fordeles i tråd med inntektsmodellen. Dette vil styrke likviditet i helseforetakene og redusere behovet for interne transaksjoner og den fremtidige renterisiko og rentekostnader i helseforetakene. Renteinntekter, og det sentrale økonomiske handlingsrommet i RHF vil reduseres. Dette er tatt høyde for i *styresak 139-2022 Budsjett 2023 – rammer og føringer* (behandles i dette styremøtet). Som følge av manglende økonomisk resultatoppnåelse over tid, kombinert med høyt investeringsnivå, har nå Nordlandssykehuset og Finnmarkssykehuset behov for likviditet for å kunne gjøre opp løpende forpliktelser. Adm. direktør viser til orientering i tidligere virksomhetsrapporter om at det har vært nødvendig å gi disse helseforetakene forskudd på likviditet. Negative avvik i UNN og Helgelandssykehuset svekker likviditetsreserven også i disse foretakene, men situasjonen er ikke kritisk så langt.

Likviditetsbeholdningen i helseforetakene kan kun bedres gjennom driftsforbedringer og evt. lavere investeringsnivå og salg av eiendom. Styrene i helseforetakene er ansvarlig for at driftsøkonomi, investeringsnivå og likviditetssituasjonen er forsvarlig og må iverksette nødvendige tiltak for å styrke likviditeten innenfor rammene.

Styret i Helse Nord RHF er overordnet ansvarlig for at helseforetakene har likviditet til å gjøre opp sine kortsiktige forpliktelser. Adm. direktør ser seg nødt til å foreslå å avhjelpe situasjonen ved å øke Finnmarkssykehuset og Nordlandssykehusets ramme for intern kassakreditt med henholdsvis om lag 300 mill. kroner og 240 mill. kroner. UNN og Helgelandssykehusets likviditetsreserve styrkes gjennom egenkapitalinnskuddet som også medfører at behovet for trekkramme faller bort.

Økt kassakredittramme overfører ikke midler til helseforetaket, men helseforetaket gis anledning til å øke bruken av kortsiktig lån for å betale løpende forpliktelser. I praksis innebærer dette at helseforetaket kan låne mer penger i konsernkontosystemet (låne penger fra RHF-et og andre helseforetak i Helse Nord). Helseforetaket må betale rente ved bruk av kassakreditt og mottar renteinntekter ved innskudd.

Sammenfattet foreslås følgende endringer:

Interne rammer for kassakreditt (mill. kroner)	Gjeldene ramme	Endring kassakredittramme knyttet til:			
		Likviditetseffekt pensjon	Egenkapitalinnskudd	Endret ramme som følge av driftsunderskudd	Ny ramme
Finnmarkssykehuset	-370	-34	205	-301	-500
UNN	-390	-161	675	-124	0
Nordlandssykehuset	-810	-74	420	-236	-700
Helgelandssykehuset	-140	-24	200	-36	0
Sykehusapotek Nord	0				0
Helse Nord IKT	-640				-640
Sum	-2350	-293	1500	-697	-1840
				Samlet endring rammer	-510

Adm. direktørs vurdering

Adm. direktør understreker at styret i helseforetakene er ansvarlig for at driftsøkonomi, investeringsnivå og likviditetssituasjonen er forsvarlig. Likviditetsbeholdningen i helseforetakene kan kun bedres gjennom driftsforbedringer og evt. lavere investeringsnivå og salg av eiendom og styrene i helseforetakene må iverksette nødvendige tiltak.

Adm. direktør vurderer det som nødvendig å styrke likviditeten i helseforetakene gjennom egenkapitalinnskudd og likviditetsreserven gjennom endring i driftskredittrammer. Gitt dagens rentenivå vil egenkapitalinnskudd på 1 500 mill. kroner styrke helseforetakene (reducere rentekostnader/øke renteinntekter) med omlag 50 mill. kroner. Økt bruk av kassakreditt som følge av driftsunderskudd gir rentekostnader helseforetaket må bære selv.

Adm. direktør viser til *styresak 139-2022 Budsjett 2023 foretaksgruppen – rammer og føringer* (behandles i dette styremøte) for vurdering av den overordnede likviditetssituasjonen for Helse Nord.

Oppsummert foreslår adm. direktør å:

- Styrke egenkapitalen i helseforetakene med 1 500 mill. kroner. Beløpet fordeles i henhold til inntektsmodellen og reduserer rentekostnader/renterisiko i helseforetakene.
- Redusere interne rammer for driftskreditt samlet med 510 mill. kroner knyttet til følgende:
  - Økt ramme som følge pensjonspremier større enn kostnad 293 mill. kroner
  - Redusert ramme som følge av egenkapitalinnskudd 1 500 mill. kroner

- Økt ramme som følge av driftsunderskudd i helseforetak: 697 mill. kroner